

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування

МАГІСТР

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

_____ / О.В. Кащенко /
«_____» _____ 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ І
РЕКОНСТРУКЦІЇ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ**

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень	другий освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору студента	
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	іспит	

Розробник:

Бачинська Людмила Георгіївна, кандидат архітектури, професор

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Методологія архітектурного проектування і реконструкції житлових будинків» є складовою освітньої програми магістра (другий освітньо-науковий рівень) галузі знань 19 «Будівництво та архітектура», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Ця дисципліна належить до вибіркової частини циклу професійної підготовки «Дисципліни самостійного вибору студента».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	години	кредити	семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом, з них	90	3,0	90	
Аудиторні заняття, у т.ч.	40		40	
Лекції	20		20	
Практичні заняття	20		20	
Самостійна робота, у т.ч.	50		50	
Підготовка до аудиторних занять	10		10	
Виконання індивідуального завдання	10		10	
Підготовка до іспиту	30		30	
Форма підсумкового контролю	-		іспит	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є вивчення особливостей структуро- та формоутворення реконструйованих житлових будинків та новобудов в історично сформованому середовищі з врахуванням соціальних потреб, можливостей їх просторової організації та умов впливу оточення.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- ознайомлення студентів з основами формування структури житлових будинків нових типів, напрямками реконструкції типового житла та житла історичного середовища міста;
- вивчення особливостей формування сучасного житла за різними категоріями комфорту;
- ознайомлення з типами конструктивних систем будинків, що підлягають реконструкції, та залежності напрямків реконструкції від зовнішніх геологічних і сейсмічних умов;
- освоєння принципів та методів реконструкції різноманітних типів житла.

Методи навчання: вербальний (лекція, пояснення, консультації, диспут, діалог викладача та студентів), практичний (виконання експериментальних проектних завдань, представлення концепцій з реконструкції), наочний (ілюстрації, демонстрації ілюстрацій, презентації), робота з навчальною і професійною літературою (огляд, реферування, вивчення).

Форма навчання: індивідуальна, групова.

Компетенції студентів, що формуються в наслідок засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати спеціалізовані та науково-практичні завдання під час професійної діяльності в галузі архітектури і будівництва, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових і проектних досягнень, генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань. ЗК02. Здатність до генерування нових ідей на основі вивчення існуючого досвіду або інноваційного пошуку

	<p>ЗК03. Здатність до усвідомлення значення наукової діяльності для прогресивного розвитку соціальної сфери.</p> <p>ЗК05. Здатність до матеріалізації ідей, практично застосовувати теоретичні знання.</p> <p>ЗК09. Здатність до врахування цінності навколишнього середовища і створення комфортного для людини довкілля.</p> <p>ЗК10. Здатність до накопичення інноваційних знань і використання їх в професійній діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	<p>СК04. Здатність збирати, накопичувати і використовувати наукову теоретично-практичну інформацію законодавчих документів, державних будівельних норм і правил в сфері архітектури нового будівництва та реконструкції будівель і споруд.</p> <p>СК05. Здатність до розуміння проблем реконструкції житлових будинків типового та історичного житла, зв'язку архітектури із соціальними процесами та врахування соціальних потреб під час реконструкції житла.</p> <p>СК09. Здатність до розуміння теорії реконструкції, розробки планів комплексної реконструкції будівель і споруд, реконструкції історичної забудови.</p>
Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<p>ПР01. Реалізувати знання основних понять, термінів і значень професійної мови спілкування в сфері реконструкції будівель і споруд.</p> <p>ПР04. На основі отриманих теоретичних знань виявляти фактори і вимоги що визначають основні напрямки формування архітектурно-містобудівного середовища на територіях, що підлягають реконструкції.</p> <p>ПР05. Формувати практичні підходи до здійснення проектів реконструкції житлових будинків.</p> <p>ПР07. Володіти знаннями нормативної бази для проектування реконструкції будівель і споруд.</p>
Уміння (УН)	<p>ПР18. Вміти організовувати презентації для професійної аудиторії з метою обґрунтування власної проектної пропозиції.</p> <p>ПР22. Вміти виконувати практичні і проектні завдання згідно встановленого графіку виконання робіт.</p>
Комунікація (КОМ)	<p>ПР23. Приймати участь в публічних обговореннях творчих робіт і проектів.</p>
Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>ПР23. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу підсумків творчої праці, вивчення літературних джерел та експериментального проектування</p>

СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	усього	Л	Пр	Лаб	Ср
Модуль 1. Реконструкція житлових будинків					
Змістовий модуль 1. Основи формування структури будинку					
Тема 1. Вступ, загальні визначення, основні напрямки реконструкції.	2	2	-	-	-
Тема 2. Теорія формування структури будинку.	6	6		-	-

Разом за змістовним модулем 1	8	8		-	-
Змістовий модуль 2. Проблеми реконструкції типових житлових будинків.					
Тема 3. Проблеми реконструкції масової типової забудови.	2	2	-	-	-
Тема 4. Загальні характеристики планувально-конструктивної системи типових житлових будинків.	4	4		-	-
Тема 5. Ймовірні напрямки формування структури житлових будинків в умовах реконструкції	2	2		-	-
Разом за змістовним модулем 2	8	8		-	-
Змістовний модуль 3. Проблеми реконструкції будинків у історично сформованому середовищі.					
Тема 6. Поняття історичного середовища і закони його формування, методи реконструкції в історично сформованому середовищі.	2	2	-	-	-
Тема 7. Класифікація житлового фонду. Види реконструкції, завдання у кожному з них та шляхи їх вирішення.	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 3	4	4	-	-	-
Змістовний модуль 4. Застосування теоретичних знань під час виконання практичних завдань					
Практичне заняття 1. Формування структури комбінованої структури або «просторових» секцій.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 2. Формування структури житлових будинків змішаного типу.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 3. Концепція формування широкого корпусу житлового будинку в нижніх поверхах – влаштування багатокімнатної квартири із подвір'ям.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 4. Реконструкція житлового будинку на основі збільшення ширини корпусу з відселенням мешканців.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 5. Реконструкція квартири типового будинку для розселення маломобільних груп.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 6. Реконструкція першого поверху типового будинку для влаштування приміщень обслуговування.	3	-	2	-	1

Практичне заняття 7. Формування об'єму та фронтально-просторової композиції житлового будинку з врахуванням умов візуального сприйняття.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 8. Концепція реконструкції типової забудови великого двору	3	-	2	-	1
Практичне заняття 9. Концепція модернізації історично цінного фонду (вдосконалення планування).	3	-	2	-	1
Практичне заняття 10. Пропозиція будинку-вставлення в розгортку історичної вулиці міста.	3	-	2	-	1
Разом за змістовним модулем 4	30		20		10
Виконання індивідуального завдання	10				10
Підготовка до іспиту	30				30
Усього годин	90	20	20		50

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№	Тема занять	К-ть годин
1	Огляд лекційного курсу. Програма і структура дисципліни. Організація навчального процесу по дисципліні. Вступ, загальні визначення, основні напрямки реконструкції.	2
2	Теорія формування структури будинку. Зони побутового процесу як основні елементи створення простору для житла. Ієрархія споживачів житла та відповідна ієрархія об'єктів житла. Формування структури житлового будинку з точки зору взаємодії із зовнішнім середовищем.	2
3	Класифікація просторових елементів житлового будинку. Структури простого і складного типу – особливості побудови секційних, коридорних і коридорно-секційних типів. Особливості формування та експлуатації квартир у двох рівнях	2
4	Структури складного типу – комбіновані та змішані за просторовою організацією. Локальне використання квартир у двох рівнях. Методика проектування житлової групи з різних типів структури житлового будинку	2
5	Характеристика типової житлової забудови. Проблеми реконструкції масової типової забудови. Методи реконструкції.	2

6	Планувальні рішення і особливості конструктивних систем типових житлових будинків різної поверховості – переваги і недоліки. Гігієнічні якості структури будинків. Реконструкція типових житлових будинків у складних ґрунтових умовах.	2
7	Напрямки реконструкції типових житлових будинків. Класифікація прийомів.	2
8	Ймовірні напрямки формування структури житлових будинків в умовах реконструкції	2
9	Поняття історичного середовища і закони його формування, методи реконструкції в історично сформованому середовищі.	2
10	Класифікація житлового фонду. Види реконструкції, завдання у кожному з них та шляхи їх вирішення.	2
	Усього годин	20

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема занять	К-ть годин
1	Формування структури комбінованої структури або «просторових» секцій.	2
2	Формування структури житлових будинків змішаного типу.	2
3	Концепція формування широкого корпусу житлового будинку в нижніх поверхах – влаштування багатокімнатної квартири із подвір'ям.	2
4	Реконструкція житлового будинку на основі збільшення ширини корпусу з відселенням мешканців.	2
5	Реконструкція квартири типового будинку для розселення маломобільних груп.	2
6	Реконструкція першого поверху типового будинку для влаштування приміщень обслуговування.	2
7	Формування об'єму та фронтально-просторової композиції житлового будинку з врахуванням умов візуального сприйняття.	2
8	Концепція реконструкції типової забудови великого двору	2
9	Концепція модернізації історично цінного фонду (вдосконалення планування).	2
10	Пропозиція будинку-вставлення в розгортку історичної вулиці міста.	2
	Усього годин	20

Кожне практичне заняття відбувається у вигляді самостійної роботи за темою – клаузури, якість виконання якої свідчить про рівень засвоєння матеріалу лекцій. Поступове виконання усіх завдань сприятиме накопиченню знань з основ структуроутворення та реконструкції житлових будинків в різних

умовах і навичок проектування. Засвоєна програма у вигляді усіх клаузур є індивідуальним завданням студента. Достатній рівень виконаних клаузур є підставою для допуску студента до іспиту.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом не передбачені

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійною роботою передбачено опрацювання лекцій та практичних занять, а також виконання індивідуальної роботи та підготовка до іспиту

№	Тема занять	К-ть годин
1	Підготовка до практичних занять	10
2	Самостійне освоєння матеріалу по окремих темах	8
3	Підготовка графічно-аналітичного завдання на оцінку	2
4	Підготовка до іспиту	30
	Разом	50

9. ЗМІСТ ГРАФІЧНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

№	Назва етапів виконання курсової роботи	К-ть годин
1	Графічно-аналітична робота (виконується у 1 семестрі, обсяг – 10 аркушів формату А3 або 3 аркуші формату А1, являє собою 10 клаузур за певними завданими темами, праця над якими послідовно по етапах навчає методам реконструкції житлових будинків. Зміст подається у вигляді начерків планувань, схем, коригування матеріалу, поданого на копіях креслень, та анотацій)	
2	Складові графічно-аналітичної роботи відповідають таблиці «Теми практичних занять», оскільки виконуються під час практичних занять. Визначена норма годин передбачає завершення графічно-аналітичної роботи та оформлення її у вигляді альбому	2
	Разом	2

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення матеріалу використовуються наступні методи:

1. Метод комплексної оцінки чинників та умов, що впливають на архітектурний об'єкт.
2. Метод систематизації структурних елементів житлового будинку для визначення напрямків їхнього структуро- та формоутворення, а також використання методів проектування нових типів структури.
3. Метод поступового поетапного засвоєння основних принципів реконструкції житлових будинків.

4. Порівняльно-аналітичний метод впливу зовнішніх та внутрішніх чинників та умов на формування структури житлового будинку.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Обов'язкова участь студентів у практичних заняттях, які являють собою аналіз певних окремих питань за темою заняття і самостійне розроблення пропозицій у графічній формі.

2. Захист графічно-аналітичного завдання як спосіб оцінити рівень отриманих знань та вмінь студентів.

3. Допуском до іспиту є підготовлений альбом з 10 клаузур або письмові відповіді по завданнях.

12. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Успішність студента оцінюється за допомогою 100-бальної системи.

Поточний контроль:

- відвідування всіх лекцій, активна робота, бажана наявність конспекту лекцій – 20 балів (по 2 бали за кожну лекцію);

- успішна праця під час практичних занять, виконання клаузур в аудиторії за завданою темою на практичних заняттях – 20 балів (по 2 бали за кожне практичне заняття).

Виконання клазури під час іспиту 60 балів.

Загальна оцінка складається із суми поточного контролю та підсумків екзаменаційного контролю.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю «іспит»

Поточне оцінювання				Іспит	Сума
Модуль 1. Методологія архітектурного проектування та реконструкції житлових будинків					
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль №3	Письмові відповіді по білетах (замість графічно-аналітичного завдання) ¹	60	100
Графічно-аналітичне завдання					
12	20	8			

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у відсотках оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Відсотки підсумкової оцінки	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані

¹ Лише для тих студентів, хто порушував навчальну дисципліну.

			вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1–34		F	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Реконструкція та нове будівництво в історично сформованому середовищі. Житлові будинки. Навчальна програма та методичні вказівки до вивчення спецдисципліни для студентів спеціальності 7.120102 «Архітектура будівель і споруд» за спеціалізацією «Реконструкція і реставрація» (укладач: канд. арх., проф. Л.Г.Бачинська – К: КНУБА, 2008, 56 с.

2. Копії завдань до проведення заліку зі спецдисципліни «Методологія архітектурного проектування та реконструкції житлових будинків» (навчальний семестр 10) для магістрів спеціальності 191 «Архітектура і містобудування» спеціалізації «Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура» - К.: КНУБА – 2018.

3. Методичні рекомендації із послідовності виконання екзаменаційної роботи (клазури) зі спецкурсу «Методологія реконструкції та архітектурного проектування житлових будинків», 5 курс, 10 семестр, для студентів спеціальності 191 «Архітектура і містобудування» спеціалізації «Архітектура

будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура». – К.: КНУБА – 2018.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бачинская Л.Г. Архитектура жилья. – К.: Грамота, 2004.
2. Бачинская Л.Г. Архитектура жилья Украины середины XX – началу XXI столетия. – К.: КНУБА, 2016.
3. Г.Ф.Тимохов. Модернизация жилых зданий. – М.: Стройиздат, 1986.
4. Модернизация и реконструкция жилых домов первых массовых серий. Иллюстрированный каталог проектов открытого конкурса. - М.: ЦНТИ, 1987.
5. Н.Н. Миловидов, В.А. Осин, М.С. Шумилов. Реконструкция жилой застройки. – М.: Высшая школа, 1980.
6. Рекомендации по модернизации пятиэтажных жилых домов массовых серий типовых проектов. – М.: ЦНИИЭП жилища, 1988.
7. Реконструкция центров исторических городов. – М.: Стройиздат, 1987.

Допоміжна

8. Методика реконструкции городов. – М.: Стройиздат, 1975. Модернизация и реконструкция жилых зданий. – Обзор ЦНТИ, М.: 1986, выпуск 5.
9. Романов С.В. Архитектурно-планировочные приемы уплотнения сложившейся застройки безлифтовыми зданиями. Автореферат диссертации на соискание уч. степени канд. арх. – М.: МАрхИ, 1985.
10. Оборудование в системе комплексного благоустройства сложившейся жилой среды. – Обзор ЦНТИ, выпуск 1. - М.: 1990.к
11. Проблемы функционирования различных типов исторически сложившейся среды в современном городе. – Обзор ЦНТИ, выпуск 6. - М.: 1990.
12. Реконструкция исторических районов городов Прибалтики и Севера-Запада. – Обзор ЦНТИ, выпуск 4. - М.: 1990.
13. Вопросы использования историко-культурного наследия при реконструкции городов. – Обзор ЦНТИ, выпуск 3. - М.: 1990.
14. Новое жилище в старом городе. – Обзор ЦНТИ, выпуск 2. - М.: 1988.
15. Формирование новой жилой застройки малых исторически сложившихся городов.- Обзор ЦНТИ, выпуск 4. - М.: 1985.

Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <https://mon.gov.ua/ua>

Розробник _____

Л.Г. Бачинська

Силабус затверджено на засіданні кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування
Протокол № від « » 2020